

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre . . . 6 korona
Egyes szám ára 4 fillér.

MEGJELNIK HETENKINT EGYSZER:
szombaton és egyes rend-
kívüli alkalmakkor.

A VÁROS

SZERKESZTŐSÉG:

Városi közlevéltár (város-
háza, földszint 7. sz. Ide
küldendők a kéziratok.

KIADÓHIVATAL:

Városi könyvnyomda-vállalat
irodája. Ide küldendők
az előfizetési díjak és hírde-
tések.

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

== Felelős szerkesztő: KONCZ ÁKOS. ==

Kiadótulajdonos: A VÁROSI KÖNYVNYOMDA-VÁLLALAT.

Közgyűlés.

Debreczen sz. kir. város törvényhatósági bizottsága f. hó 18-án rendkívüli közgyűlést tartott Kovács József polgármester elnöklésével. A közgyűlésen a bizottsági tagok csekély számban jelentek meg, ami abból magyarázható ki, hogy a bizottsági tagok részben a mezei munkával vannak elfoglalva, részben üdülnek a fürdőhelyeken.

Elnök megnyitván a közgyűlést, üdvözli a megjelenteket.

A tárgysorozatot a következőkben tárgyalták le:

- Belügyminiszteri leirat** a világitási vállalat üzletszabályzatának jóváhagyása tárgyában.
A közgyűlés a leiratot tudomásul vette.
- Belügyminiszterium Műszaki Osztályának leirata** a Törs és Ormai vállalkozóktól még át nem vett négy kut átvétele ügyében.
A közgyűlés kimondta, hogy a kevés vizet adó négy kut újra furására a céget felszólítja és amennyiben ez vonakodnék a munkától, kárára és veszélyére végeztesse a munkát más vállalkozóval.
- Vallás- és közoktatásügyi miniszteri leirat** az állami főreáliskolához tanárok kinevezése tárgyában.
A közgyűlés a leiratot tudomásul vette.
- Névszerinti szavazás** a Schäffer Dávid tulajdonát képező Hüvelyes-utca 11. számú házasteleknek kisajátítás útján leendő megszerzése felett (harmadizben).
A közgyűlés a kisajátítást megszavazta.
- Ugyanaz** Blattner Kálmán tulajdonát képező Vörösmarty-utca 6. sz. házastelek megvétele felett (harmadizben).
A közgyűlés a megvételt elhatározta.
- Ugyanaz** a Tihanyi József tulajdonát képező Miklós-utca 23. sz. házastelek megvétele felett (harmadizben).
A közgyűlés a vételt megszavazta.
- Ugyanaz** a Máv. szényszerelő-telep kibővítéséhez szükséges városi földterület eladása, illetve kicserélése felett (másodizben).
A legközelebb tartandó közgyűlés tárgyalja.
- Ugyanaz** a Kiss József tulajdonát képező József kir. herceg-utca 24. számú házastelek megvétele felett (másodizben).
A jövő közgyűlés napirendjére tüzetett ki.
- Ugyanaz** a városi tulajdont képező Széchenyi-utca 36. számú teleknek szabályozás folytán visszamaradó részének a Debreczeni Dalegylet részére átengedése felett (másodizben).
A jövő közgyűlés napirendjére tüzetett ki.
- Tanácsi előterjesztés** az új nagy kölcsön felvételének elhatározása, az előmunkálatok megtételére a városi tanácsnak felhatalmazás adása iránt s ezzel kapcsolatban a nagy kölcsön felvételéig szükséges összegek függőkölcsön útján fedezése tárgyában.

A közgyűlés Varga Elemér tanácsnok előadása nyomán a javaslatot egészében és részleteiben elfogadta és megbizta a tanácsot, hogy 65 millió kölcsön felvétele iránt tárgyaljon, községi kötvények kibocsátási jogának megadása iránt intézzen felterjesztést a pénzügyminiszterrhoz és eszközölje ki a bélyegmentességet. Ugyancsak elhatározta a közgyűlés, hogy a Debreczeni Hitelbanktól hat millió koronát vesz fel és igénybe veszi egy évre Benyovszky Sándorné grfné ajánlatát 3.500.000 kor. kölcsön adására.

- Államépítészeti hivatal megkeresése** utkarparóházak czéljaira a közgyűlés által átengedett földterületek tárgyában.
A közgyűlés 1600 □-öl területet átenged.
- Tanácsi előterjesztés** a József kir. herceg szanatórium elhelyezése, építése stb. ügyében kötendő szerződés tárgyában.
A közgyűlés a szerződési pontokat elfogadja.
- U. a.** Böszörményi Imre és nejével a Meszena-u. 9. sz. házastelek megszerzése tárgyában létrejött egyezség jóváhagyása tárgyában.
A közgyűlés az egyezséget elfogadta.
- Ugyanaz** a vágóhídi bővítési munkákra újabb hitel engedélyezése iránt.
A közgyűlés a hitelt engedélyezte.
- Tanácsi jelentés** egy fegyelmi ügy befejezéséről.
A közgyűlés a bejelentést tudomásul vette.
- Az esküdtképes egyének** 1913. évi alaplapjstromának összeállítására, illetőleg az esküdtek kiválasztására alakítandó bizottságba a törvényhatósági bizottság által kiküldendő négy bizalmi férfi megválasztása.
A közgyűlés a bizottságba Debreczeni Lajost, Polgári Bálintot, Rickl Antalt és Török Bálintot választotta meg.
- Munkásházépitő közhasznú r.-t. kérvénye** terület haszonbérbeadása tárgyában.
A közgyűlés a kért célra a város három részén hajlandó mintegy hatvan hold területet bérbe adni ötven esztendőre úgy, hogy az összes épületek 50 év múlva a város tulajdonába mennek át díjtalanul. A társaság fizet az első tíz évben holdanként 60 koronát és minden tíz évben 20 koronával többet. A közgyűlés kikötötte továbbá, hogy a részvényesek csak 5%-os kamatot kaphatnak és mikor az alaptőkét beépítik, élhetnek csak azon joggal, hogy a telkekre azok értékének 50%-áig kölcsönt vehetnek fel.
- Rácz Mihály városi irnok kérvénye** részére személyi pótlék megállapítása iránt.
A közgyűlés folyamodónak, tekintettel buzgó működésére, 1912 január 1-től 400 korona személyi pótlékot szavaz meg.
- Grünberger Sándor felebbezése** a Hatvan-u. 20. sz. telkéből elvágandó terület megváltási árát megállapító tanácsi határozat ellen.
A közgyűlés a felebbezést elutasította.

20. **Alföldi Téglá és Agyagipar r. t. felebbezése** ipar-telepéhez vezető ut burkolása iránti kérelmét elutasító tanácsi határozat ellen.

A közgyűlés a felebbezést elutasította.

21. **Nyugdíjazási ügyek.**

A közgyűlés a tanács javaslatát elfogadta.

22. **Szabadság iránti kérvények.**

A közgyűlés a kérelmeket teljesítette.

Ezzel a közgyűlés véget ért.

A hitelesítés 1912 július 19-én volt.

Felhívás.

Hódmezővásárhely th. város levéltárosa a következő felhívás közzétételére kérte fel lapunkat.

Valamennyi levéltárhoz.

Kedves kartársam!

Mély sajnálattal értesülök Koncz Ákos Debreczen város főlevéltárnokától, hogy a mindannyiunk közös és nagy sérelmünk orvoslására irányuló mozgalmunkban való részvételét nála mind ez ideig nem voltál szives bejelenteni. Nem kérdezem most ezen indolentia okát, nem is értem — éppen most, midőn közös és energikus cselekvésre van nagy szükség, hogy ugy erkölcsi, mint anyagi érdekeink feltűnő háttérbe lett szorítása miatt fölemeljük tiltakozó szavunkat és kérjük — *követeljük* a minket jogosan megillető helyünket!

A minden képesítés nélküli elemek bejutnak a VIII., sőt a VII-ik fizetési osztályba, nekünk pedig lehetetlenné akarja tenni, az országos levéltár intrikája még azt is, hogy a VIII-dik fokozatba jussunk csak azért, hogy a törvényhatóságoknál megüresedő levéltárnoki állásokat az ő fogalmazói szakvizsgával bíró ifjainak biztosítsa, mert ez az első eset a magyar törvényhozásban, hogy visszaható hatállyal hozzanak törvényt és egy 10—30 év óta munkálkodó képzett gárdát kirekeszenek az előmenetelből és így háttérbe szorítsák!

Én lelkemből megvagyok győződve, hogy mozgalmunk sikerre vezet, csak legyen ez impozáns és hozzánk méltó, mivel *biztos tudomásom van* arról — *illetékes helyről* — ahol sérelmünk tárgyában tudakozódtam, hogy sérelmünk orvoslása a legnagyobb jóakarattal találkozik annál a *főtényezőnél*, aki hivatva van jogos és igazságos ügyünkben eljárni, sőt azt is tudom, hogy ugyszólván vár minket! többet nem mondhatok.

Megkérek azért, légy szives *Koncz Ákosnál részvételét bejelenteni*, akinek anyagi érdekét a mi közös sérelmünk bár nem érinti, mégis lelkesen kél tette és nem sajnál sem időt sem fáradságot közös ügyünk orvoslása érdekében és így *erkölcsi kötelessége* minden önérzetes levéltárnoknak az ő hívó szavára megjelenni. Így legyen!!

Hódmezővásárhely, 1912 július hó 16-án.

Hazafias üdvözléssel:

Molnár Mihály,

Hódmezővásárhely
th. város főlevéltárnoka.

Ezen felhívás folytán az értekezletet 1912 augusztus 7-re] Budapestre (Pannonia szálló) összehívom. A gyűlést azonban csak az esetben tartjuk meg, ha augusztus 1-ig lehetőleg valamennyi levéltáros bejelenti hozzám eljövését.

Koncz Ákos.

A Hortobágy hasznosítása.

A m. kir. Belügyminisztérium a Hortobágy hasznosításának ügyében a következő leiratot intézte Debreczen sz. kir. város közönségéhez:

Törvényhatósági bizottságának 1912. évi március hó 28-án 94. szám alatt hozott határozatát abban a részében, mellyel a Hortobágyból 3000, illetve 6000 kat. holdnak öntözés útján leendő hasznosítására vonatkozólag a földművelési miniszter ural kötendő szerződést elfogadta és amellyel utasította a város Tanácsát, hogy a végrehajtandó munkálatok költségeinek fedezésére szükséges 500,000 korona kölcsön megszerzése iránt a kellő lépéseket tegye meg, hivatalból felülvizsgálván, azt, figyelemmel a város közönségének ezen munkálatok mielőbbi keresztülviteléhez fűződő vagyoni érdekeire, jóváhagyom azzal a kikötéssel, hogy a kölcsön tényleges felvétele tárgyában hozandó határozatát annak idején hozzám jóváhagyás végett fel kell terjesztenie.

A város közönségének idézett számú határozatának azt a részét, amellyel kimondotta, hogy a Hortobágy pusztából 12,000 holdat mezőgazdasági művelésre kihatás s azt lehetőleg még a folyó évben haszonbérbe adja, tárgyalás alá vettem.

Ennek eredményéről a város közönségét értesíteni fogom.

Budapest, 1912 július hó 3-án.

A miniszter helyett

Dr. Némethy,
államtitkár.

A munkáskertek ünnepe.

Az elmúlt vasárnap és f. hó 21-ikén a debreczeni közhasznú munkáskertek vezetősége szép és tanuságos ünnepséget rendezett és rendez virágzó telepén. Ezek a telepek fényesen igazolják, hogy az emberszeretet milyen áldásos dolgokat teremthet, ha tud a szivekhez beszélni és megérteti magát közhasznú kérdésekben.

Ezen kertek létesítése Szántó Győző gyárost dicséri, aki modern gondolkozását, világtapasztalását és emberszerető szívét vitte ezen alkotásba. Ott segített az embereken ahol legnagyobb szükség volt arra és a kertek létesítésével nemcsak üdülőhelyet nyújt a napi munkában elfáradt munkásoknak, de hasznosított foglalkozásra is tanította őket, ő maga is a munka embere és nagy elfoglaltsága mellett a szociális kérdések egész sorozatával foglalkozik, ott van az első munkasorban, ahol tenni, alkotni és fáradni kell.

Az elmúlt vasárnap is magvas beszéddel nyitotta meg a kert ünnepséget, melyen sokan vettek részt, majd jutalmakat osztott ki a miniszter adományából azoknak, akik a legszebb terményeket mutatták be, mint kezük munkájának gyümölcsét. I-ső díjat kapott Pál János, II-dik díjat Vörös István, Király István, Zsebök Bálint, Somos János. III-dik díjat Szatmári Andárás, Kovács Károly, Bancsik Imre, Tömöri István, Zsuta András, végül diszes dicsérő oklevelet: Bagossy Kálmán, Karabélyos Zoltán, Pál Péter, Lábas Béla, Mészáros Pál, Bojtos Imre Oláh József, Pap István, Pál Dániel, Medre Gergely, Szatmári Mihály, Losinszky Tamás, Kenyeres György, Kovács János, Fried Béla, Tokai Gyula, Gönczi István, G. Szabó Kálmán és Szentesi Istvánné.

Holnap ismét tartanak ünnepséget, melyre az érdeklődő közönséget szivesen látja a vezetőség.

K.

Kossuth Lajos egy érdekes levele Debreczenhez 1849-ben.

A honvédelmi bizottmány elnöke Debreczen városa közönségének!

Azon szivestartás, mik a kormány és országgyűlés e város részéről, mióta kebelében székel, naponkint tapasztalt személyem irányában azzal is tetéztetett, hogy felhívásom nélkül, önkényi készségről szálláson nemzetőrei által őrszolgálatot tétetni rendelt. Fogadják önök szokszoros köszönetemet ezen vágyam feletti megbecsültetésemért. Azonban midőn a város fiainak szolgálatát a vészben borongó haza olyannyira igénybe veszi, hogy mig azok egy része Tiszafüred felé szállott szabadságunk védelmére, más része pedig nem tekintve távolságot, nem kimélve vért és verejtéket, Erdélyben harcolt és ezen harcosok ismét ujabb 500-al váltatnak fel, midőn — mondom — fenyegetett hazánk e város fiait polgárikeresetök hátramaradásával annyira igénybe veszi, akkor a lelkes nemzetőrséget saját személyem körüli szolgálattal tovább is fárasztani engednem — tiltja becsület-érzelmem. És ez egyedül az ok, mit a nemzetőrségnek kijelenteni kérek, mely miatt körütemi őrszolgálatától felmentem. Kérem Önöket, Uraim, hogy a helybeli nemzetőrségnek az illető parancsnokság által ezen érzelmeimet szives köszönetem mellett napi parancsban tudtuladni sziveskedjenek. Ennyi tapasztalt nagy szivesség után, tehetek én is egy csekély szivességet. Akadnak bizonyára a nemzetőrség közt olyanok, kik még távol harcolnak, nőik honinséget szenvednek; vagy olyanok, kik a harcban gyöngében sebestülve, meggyógyítási költségeik mellett is az álladalomhoz segélyért folyamodni jogot nem tarthatnak, az ilyenek közt némi enyhítésül készüljenek Önök az ide mellékelt 100 pforintot kiosztani.

Kelt Debreczenben, február 14-én 1849.

A honvédelmi bizottmány elnöke:

Kossuth Lajos.

Mirek.

— **A Hortobágy hasznosítása.** Lapunk második oldalán közöljük a m. kir. belügyminiszter urnak Debreczen sz. kir. város közönségéhez intézett leiratát, melyben a közgyűlésnek a Hortobágy hasznosításának ügyében hozott határozatát részben jóváhagyja, a másik részét pedig tárgyalás alá vette. Örömmel közöljük ezen határozatát, mert ezzel most már valóban a megoldás útjára terelődött városunk ezen hatalmas és szép jövővel kecsegtető gazdasági érdeke. Az ügynek ilyen módon való elintézése kétségkívül nagy érdeme. Dr. Némethy Károly államtitkár urnak, aki mindenkor meleg érdeklődést és eléggé meg nem hálálható jóakaratot mutat városunk iránt. A miniszter ur a Hortobágy 12,000 holdas részének mezőgazdasági művelését célzó közgyűlési határozatot most vette tárgyalás alá és valószínű, hogy ez is jóváhagyást nyer a legrövidebb idő alatt. Méltán dicséret illeti meg mindazokat, akik ezen ügyet ily nagy lépéssel vitték előre és a városi Tanács működésének egyik maradandó alkotása lesz a hasznosítás, időtlen-időkig hirdette modern gondolkozását és a város vagyonsodását, jövedelmi forrásainak megnyitását célzó úgyszeretét.

— **A vasárnapi munkaszünet megtörői.** Városunk éber rendőrsége serényen utána néz azon munkaadóknak és munkásoknak, akik a vasárnapi munkaszünetet megtörik és gonosz fondorlattal kijátszák az idevonatkozó törvény szakaszait. A rendőrség nagyon helyesen cselekszik, midőn érvényt szerez a törvénynek és érzékenyen

megbünteti azokat, akik munkásaik munkaképességével visszaélnek.

— **Gondnoksági ülés.** A debreczeni tanyai állami elemi népiskola gondnoksága 1912 július 15-ikén ülést tartott dr. K. Tóth Mihály tanácsnok, gondnoksági alelnök elnöklete alatt. Az ülésen jelen voltak: Szele György, Szilágyi Bálint, Kertész Imre, Varga Károly, Csongor Dániel, Juhász József, Péterffy József, K. Nagy Sándor gondnoksági tagok és Koncz Ákos előadó jegyző. A gondnokság az ülésen folyó ügyeket intézet el, majd tudomásul vette előadó jelentését az évetzáró vizsgálatok eredményéről. A gondnokság a gondnoksági tagok közé beválasztotta Levente István macsi uradalmi intézőt, Papp György ebesei uradalmi tisztet és Trázszy Géza földbirtokost. Az ülés végén Péterffy József II. sz. gondnoksági ismétlő iskolai igazgató felhatalmazást kért arra, hogy egyik helyi lapnak a II. sz. gazdasági ismétlő iskoláról tájékoztatóan írott cikke ellen sajtópört indíthasson. A gondnokság azonban egyhangulag kimondotta, hogy a sajtópört megindítását nem kívánja és Péterffy József igazgatót bizalmáról továbbra is biztosítja.

— **Játék az utcán.** A Bethlen-utca 10—18. számú házak előtt mostanában esténként 6 óra tájban egy egész sereg focifocizik. Ezen az amugy is elég poros utcán nemcsak felverik a port, úgy, hogy késő estig nem lehet az utcai ablakokat kinyitni, hanem a játékosok a legnagyobb veszedelemnek vannak kitéve a különben forgalmas uttesten. Éppen a napokban rohant el köztük egy automobil s csak hajszálon mult, hogy a gyerekek az autó kerekei alá nem kerültek. Emellett a játékos gyerekek oly éktelen zsvajt csapnak, mintha csak valami szabad téren mozognának. Ajánljuk ezen ügyet rendőrségünk figyelmébe, nehogy valami szerencsétlenség történjék a forgalmas uttesten. (Beküldetett.)

Szerkesztői üzenetek.

Egyleti tag. Semmiféle animozitás nem vezette a felelős szerkesztőt az említett hír megírásánál, nézete azonban változatlan marad, mert az a meggyőződése, hogy a segítség elsősorban is nem a város, hanem az állam kötelessége.

M. M. Levelem meg a kérdéses ügyben.

2303—1912. eln.

Pályázati hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város Törvényhatóságánál megüresedett s polgármesteri kinevezés útján életfogytiglan betöltendő rendőrfelügyelői állásra ezennel pályázatot hirdetnek.

Pályázhatnak magyar állampolgársággal bíró és lehetőleg katonai szolgálatot teljesített ép és egészséges egyének. A betöltési szándékolt állás évi javadalmazása 2000 korona fizetés, 600 korona városi pótlék, 720 korona lakbér, 720 korona lótarási átalány.

Akik ezen állásra pályázni kívánnak, okmányaikkal kellően felszerelt s szabályszerűen felbélyegezett pályázati kérvényüket hozzám a folyó évi július hó 31-ik napjának délután 5 órájáig nyújtsák be.

Debreczen, 1912 július hó 16-án.

Kovács József,
polgármester.

V. 1912. 19/L. sz.

Verseny tárgyalási hirdetés.

A debreczeni kir. törvényszék és kir. járásbiróság, valamint a debreczeni kir. ügyészség és központi fogház, továbbá a derecskei, hajduböszörményi, hajdunánási, hajdusoboszlói és püspökladányi kir. járásbiróság és fogház

fűtésére az 1913., 1914. és 1915. években szükségellő, évenként mintegy 1347 köbméter száraz hasábos tölgy-, cser-, vagy gyertyánfa és 787 métermázsa első minőségű darabos hazai pirszen beszerzése végett nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdetek.

Felhivom ennél fogva mindazon magyar honos vállalkozókat, akik az árlejtésben résztvenni kívánnak, hogy a Közszállítási Szabályzat 18. §-ában megállapított ajánlati minta szerint szabályszerűen kiállított, pecséttel lezárt, sérletlen borítékban elhelyezett ajánlataikat közvetlenül vagy postán, a kir. törvényszék elnökségéhez címezve folyó évi augusztus hó 14-ik napjának d. e. 10 óráig adják be.

Az ajánlat borítékára feljegyzendő, hogy az 1912. Eln. 19/L-1. számú hirdetményben kiirt tűzifa szállítására vonatkozik.

Bánatpénzül az ajánlati összegnek 5% készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirban bármely kir. adóhivatalnál tehető s az arról nyert letéti nyugta az ajánlathoz csatolendő.

Megfelelő bánatpénz nélkül, továbbá szóbeli vagy távirati uton, avagy a kitűzött órán túl beadott, nemkülönben a szállítási feltételeknek meg nem felelő, vagy alá nem irt ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

A beérkezett ajánlatok a debreczeni kir. törvényszék elnöki irodájában ugyancsak a folyó évi augusztus hó 14-én d. e. 10 órakor bizottságilag fognak felbontatni, amikor is ajánlattevők vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek.

Az odaitélés kérdésében a felsőbb hatóság 30 nap alatt, az ajánlati árakra való tekintet nélkül szabadon választ, amely időpontig ajánlattevők ajánlataikkal kötelezettségben maradnak.

A szállítási feltételek a kir. törvényszék irodaigazgatójánál a hivatalos órák alatt (d. e. 8—12-ig) megtekinthetők s annak, valamint az ajánlati mintának egy-egy példánya ott díjtalanul megszerezhető.

Debreczen, 1912 július 11.

Kulin Imre,
elnök.

!! MEGJELENT !!

□ A VÁROSI TANÁCS KIADÁSÁBAN □

DEBRECZEN SZAB. KIR. VÁROS ÉRVÉNYBEN LÉVŐ SZABÁLYRENDELETEINEK GYŪJTEMÉNYE.

Az 564 oldal terjedelmű vaskos kötet ára
2 KORONA.

Kapható a városi könyvnyomda-vállalat irodájában. **Kossuth-utca, városház-épület.**

„Ős Debreczen.”

Elbeszélések Debreczen multjából.

Írta: **Koncz Ákos.**

A fővárosi és vidéki sajtó a legnagyobb elismeréssel emlékezett meg ezen kötetről, mely Debreczen multját rajzolja meg megfigyelő tollal.

Ára **3 korona.**

Tisztviselőknek, tanároknak, tanítóknak, nyilvános könyvtáraknak, egyleteknek és tanulóknak 2 kor. o o

Kapható a szerzőnél:

Városház, földszint, 7-ik számú ajtó (közlevéltár.)

Alapított 1561.

Telefon: 270.

« DEBRECZEN SZAB. KIR. VÁROS » KÖNYVNYOMDA-VÁLLALATA. (VÁROSHÁZÉPÜLET, KOSSUTH-UTCA.)

A modern technika legújabb vívmányaival felszerelve, készít mindenféle nyomtatványokat a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig, jutányos ár mellett. ☺ ☺ ☺ ☺ ☺

Meghívók, eljegyzési kártyák, üzleti nyomtatványok, körlevelek a legizlésesebben állíttatnak ki. — Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan eszközöl. ☺ ☺ ☺

Tartós betűrebből készült tömöntvényekkel helybeli és vidéki nyomdák, könyvkötőknek jutányos árért rövid idő alatt szolgálunk.